

Predikatie over Johannes 16:2, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 19 augustus 1953 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 31:1, 2 en 3.

Gelezen: Johannes 15:18-40 en Johannes 16:1-4.

Aan deze predikatie ging de bediening van de Heilige Doop aan kinderen vooraf.

Gezongen: Psalm 79:4 en 7.

Ik zou graag met u willen nadenken over het tweede vers van Johannes 16.

“Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen”.

Aan deze woorden gaat vooraf wat we vinden in het eerste vers: “Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij niet geërgerd wordt”. “Niet geërgerd wordt”, dat is: niet in de omstandigheden aanleiding vindt om uzelf terug te trekken. De Heere Jezus wilde Zijn discipelen behouden. Hij móést ze behouden, want ze waren een geschenk des Vaders. Daarom zegt Hij ook tot de Vader in het hogepriesterlijk gebed: “Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik ze in Uw Naam. Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde” (Joh. 17:12).

De Heere Jezus wist wat aanstaande was. En nu waarschuwt Hij de discipelen en bemoedigt ze. Zo handelt de Heere doorgaans met Zijn volk. Het komt zelden voor dat Hij ze onvoorbereid laat komen in grote moeilijkheden.

“Zij zullen u uit de synagogen werpen”. Wie zullen dat doen? Wel, die in de synagoge macht hebben: de hogepriester, de overpriesters, de wetgeleerden; die macht hebben in de synagoge, en deze gebruiken om de discipelen uit te werpen.

De discipelen, wat waren dat voor mensen? De discipelen waren mensen die zich aan de Heere hadden overgegeven; mensen dus die feitelijk niet meer bestonden, waar de Heere alleen voor hen gold. Dat is immers de aard van de genade; het is: sterven en leven, leven en sterven. Bovendien waren ze geroepen om het Evangelie te verkondigen. Maar, zo zouden we geneigd zijn om te zeggen, deze mensen moesten toch in de synagoge zijn – juist zij. En het is zo, want de prediking van de apostelen was een prediking van waarachtig leven. Waar deze prediking niet is, daar is het alles dood, gelijk de mens dood is door de zonden en de misdaden.

“Zij zullen u uit de synagogen werpen”. De synagoge was de plaats waar men in

de Wet, in de Wet der tien geboden, onderwees. *“Uit de synagogen werpen”*. Maar hoe kan dat, hoe is dit mogelijk? Als de synagoge de plaats was waar men onderwijs gaf in de Wet, dan hoorden daar toch de discipelen, de mannen die het Evangelie verkondigden? Want wat is het Evangelie? Leven, gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest.

God is in de tweede Persoon van het Goddelijke Wezen Mens geworden. In Zijn menselijke natuur heeft Hij een arbeid verricht die nooit hoog genoeg kan gewaardeerd worden. Hij heeft de Wet het hare gegeven. Hij is gehoorzaam geweest van stap tot stap, van ogenblik tot ogenblik. En de straf der zonde, het oordeel dat om de zonde op de wereld ligt, heeft Hij gedragen en weggedragen. Op deze wijze heeft Hij de zaligheid verworven, en wel zó dat de zaligheid geheel en alleen in Hem is.

Dit moet gepredikt worden. De prediking van dit Evangelie moet overal gehoord worden. Als deze prediking niet geschiedt, dan gaat alles te gronde: de mens komt om, de kerk wordt verwoest. En omdat de wortelen van het maatschappelijke leven op het terrein van de kerk liggen, komt er door de afwezigheid van de prediking van Jezus Christus en Dien gekruist, verwarring, niets anders dan verwarring. Hoe komt dat? Hoe komt het dat zij die in de synagoge macht hadden, de discipelen uit de synagoge zouden werpen en geworpen hebben? Hoe komt dat? De reden is niet ver te zoeken. Het staat in het derde vers van ons teksthofdstuk. Daar vinden we: “En deze dingen zullen zij u doen, omdat zij den Vader niet gekend hebben noch Mij”.

Wanneer iemand de Vader niet kent en ook Christus niet, dan heeft hij een opvatting. Zolang nu deze mens in aanraking is met andere mensen die óók maar een opvatting hebben, gaat het. Er is dan nog wel verschil. Er doen zich nog wel moeilijkheden voor, maar in de grond is men het toch eens. Als er nu echter iemand is die geen opvatting heeft van de Waarheid, maar de Waarheid zelf bezit, dus zijn opvatting van de Waarheid verloren heeft – want als de Waarheid komt, dan treedt ze in de plaats van alles – ik zeg: als er iemand komt die de Waarheid bezit en zijn opvatting verloren heeft, dan wordt dat heel anders, en men rust niet voordat men hem weggedrongen heeft. Het gelukt niet altijd, maar het zou steeds gebeuren als het toegelaten werd.

“Zij zullen u uit de synagogen werpen”. De verblinding van de mens, niet van een bepaalde mens, niet van de hogepriester en overpriesters, maar de verblinding van de mens kan zover gaan, dat hij meent dat hij Gode een dienst doet door het waarachtige leven uit de synagoge, uit de kerk te werpen. De ban dient om de kerk te reinigen, maar in dit geval wordt de ban gebruikt om wat voor de kerk onmisbaar is, uit te drijven. Tot zulke dingen zijn wij in staat. En dit komt dan omdat – zoals de Heere Jezus ons verklaart – wij de Vader niet kennen noch de Zoon.

Sta eens een ogenblik bij deze dingen stil. Laat ze eens op u inwerken, en overdenk ze verder, wanneer gij deze plaats zult hebben verlaten.

Naar aanleiding van deze opmerkingen willen wij nog het een en ander zeggen. We zingen echter vooraf Psalm 139, het laatste versje.

Het gaat de mens niet om de Waarheid, maar om zichzelf. Ook wanneer het geroep wordt gehoord: “Zie, hier is de Christus, of daar” (Matth. 24:23), dan denkt de mens aan wat hij houdt voor zijn eigen belang. Ieder mens heeft van nature de kerk, zijn opvatting over de godsdienst, nodig om zijn gang te kunnen gaan in de wereld. De kerk en de opvatting over de godsdienst zijn dingen die voor de meeste mensen niet anders zijn dan stukken van de wereld. Men is in een gevaarlijke toestand wanneer men de Vader noch de Zoon heeft leren kennen. Dit blijkt uit de woorden die wij in het derde vers vinden. Want nu lopen we gevaar om de discipelen, om de Waarheid, om de vrede Gods uit de kerk te bannen, en dit met de gedachte dat we daar goed aan doen.

Wie redt ons uit deze toestand? Niemand! Geen mens! Er is uit deze toestand geen redding mogelijk. Wij willen er ook niet uit gered worden, want wij menen dat het zo goed is, dat het zo moet. We handhaven, zo veel als in ons is, onze stelling. En zo gaan we heen uit dit leven, tenzij er wat gebeurt. Wat moet er dan gebeuren om ons verlost te krijgen uit onze gevaarlijke toestand? Dat staat in ons teksthofdstuk, in de bekende woorden die u vindt in de verzen zeven en volgende: “Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem tot u zenden. En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel omdat de overste dezer wereld geoordeeld is”.

Het eerst nodige is – volgens het getuigenis van de Heere Jezus – dat de mens in het bezit is van de Heilige Geest. Waar Deze niet is, daar ligt het alles verkeerd. De mens is dood door de zonden en de misdaden.

Nu heb ik u gezegd – niet lang geleden – hoe de Heilige Geest komt. Hij komt onverwacht, en zonder dat wij Hem gevraagd hebben te willen komen. Hij komt niet op het gebed, want voordat de Heilige Geest in ons is, is er geen gebed. De Heilige Geest is de Geest der genade en der gebeden. Als nu de Heilige Geest gekomen is, ongevraagd, onverwacht, dan begint Hij Zijn aanwezigheid te openbaren door hem in wie Hij Zijn intrek genomen heeft, te brengen tot de oefening van het geloof. Als het anders was, dan zouden we nooit weten dat het geloof een gave Gods is. Want de mensen spreken dat de Bijbel wel na, maar ze weten niet wat ze zeggen.

“En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde; van zonde omdat zij in Mij niet geloven”, dat is, de Heilige Geest toont de mens dat al wat buiten Christus is, zonde is. Het is een zwaar stuk dit te geloven, te geloven dat er slechts zonde is wanneer men niet in Christus is. Zelfs is het zwaar voor degenen die al overgegaan zijn uit de dood in het leven en verenigd zijn met de Heere Jezus Christus, maar na kortere of langere tijd komen dezen toch de waarheid ervan in te zien. Maar dit bedoelt hier de Heere Jezus wanneer Hij zegt: “En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde”, de wereld ervan overtuigen, de wereld met de stukken tonen

dat ze niets anders heeft dan zonde, en dat haar beste dingen zonden zijn, zodat –één van drieën – hier de mens terug moet naar de wereld, óf komt tot de wanhoop, óf uit des Vaders hand Christus ontvangt.

“En van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien”. Wij hebben geen kennis van Christus, voordat de Heilige Geest Hem aan en in ons openbaart. Wanneer dit geschiedt, dan ziet de mens Zijn gerechtigheid. Hij ziet dat de gerechtigheid die Christus door Zijn lijden en sterven verworven heeft, de alleen en eeuwig geldende gerechtigheid voor God is. En de aanschouwing hiervan veroorzaakt dat men tot Christus komt, en Hem en Zijn gerechtigheid omhelst.

“En van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is”. Dat wil, om het in korte woorden te zeggen, ons duidelijk maken hetgeen uitgedrukt is in de bekende uitspraak: “Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde” (Matth. 28:18). Want als een mens dat gelooft, dan is het in zijn leven teruggebracht tot de rechte orde. Dan staat hij niet meer onder de machten van de wereld, en ook niet onder die van de duisternis, maar Christus is zijn Heer en zijn Koning geworden.

Door deze bearbeiding wordt een mens gered uit de gevaarlijke toestand waarin hij van nature zich bevindt, als gevolg van zijn niet-kennen van de Vader en van de Zoon. Wanneer nu iemand deze werking van de Heilige Geest heeft leren kennen, dan verstaat hij het woord: “*Zij zullen u uit de synagogen werpen; ja, de ure komt, dat een iegelijk die u zal doden, zal menen Gode een dienst te doen*”. En terwijl hij begrijpt dat hij deze uitspraak verstaat, verwondert hij er zich diep over dat hem deze genade geschonken is, dat hem de genade geschonken is om te zien het onderscheid tussen aan de ene kant de ware Kerk, en aan de andere kant de valse en de schijnkerk. En de begeerte zal in zijn hart ontstoken zijn, om alleen daar te mogen wezen waar hij met de Heere kan zijn. Ik zou, dit neemt u waarschijnlijk wel aan, hier heel wat uitvoeriger kunnen worden, maar de tijd is bijna om. Dit is de uitleiding uit de kerk, uit de ingestelde kerk. Deze uitleiding heeft ten gevolge dat men in de ware Kerk is, al zou daar ook, in het land waarin men woont, geen spoor meer van te vinden zijn.

Ik wens u toe dat u gegeven worde om deze zaken diep te overdenken. En komt er de Heilige Geest bij, dan zult u verstaan hoe diep de geestelijke dingen liggen, maar ook hoe eenvoudig ze zijn, dat het bij de geestelijke dingen altijd maar op één ding aankomt, op het ene ding dat ons Christus geleerd heeft in deze woorden: “Zo wie zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal hetzelfde vinden” (Matth. 16:25).

En als er nu onder ons zijn – de Heere weet het – die een bevindelijke kennis van deze zaken mogen bezitten, dan wens ik dezen toe dat ze verwaardigd mogen worden bij de voortgang om te bewenen de breuk van kerk en maatschappij, van land en volk, en tegelijkertijd zich te verblijden over het grote voorrecht dat ze uit dat alles, uit de schijn, uit de schijnkerk en uit de valse kerk, getrokken werden.

Amen.

Gebed:

Heere, geef ons een eenvoudig, ontvankelijk hart. Dan zal de Waarheid erin komen, erin doordringen. En we zullen voor en na haar diepte leren kennen, haar schoonheid, haar lieflijkheid, haar onmisbaarheid. We zullen ons voor U schamen, en we zullen ons ook over U verwonderen. We zullen ons schamen over onze zonden en ons verwonderen over Uw peilloze goedheid. O, we zullen zeggen, zoals de Kerk zingt: “Uit goedheid zonder peil”. Dan is dit de Waarheid: “Uit goedheid zonder peil!”

Nu Heere, vergeef het zondige in ons spreken, en het gebrekkige, en breng het eens in onze harten. Leer er ons eens eerlijk mee handelen. Laat wat we gehoord hebben, in ons verwekken een begeerte om te mogen leren verstaan wat waar is, te leren verstaan dat wat de schijn breekt, te leren verstaan wat verheerlijkend is voor U en zaligmakend voor de mens.

Wil ons nu geleiden, ons brengen waar wij thuishoren. Gedenk onze zieken. Eén is er onder ons die het plan heeft om ons te verlaten. Gedenk hem. Gedenk hem, Heere, en doe hem in het vreemde land rechte droefheid hebben over hetgeen hij nu staat te verlaten. Wil allen gedenken die reeds heengingen.

Onderhoud, troost en sterk Uw Kerk over de ganse aarde. Wil haar nog uitbreiden, zo mogelijk ook door onze geringe dienst.

Amen.

Gezongen: Psalm 116:9 en 10.

1e Predikatie over de vraag: “Kan men Christus door eigen inspanning leren kennen?”, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 17 januari 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 30:1, 2, 3 en 4.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 16:13-20.

Gebed:

Dat ons door Uw genade geschonken worden mocht, Heere, om – in het diep besef dat het nodig is dat we U kennen en van U alles verwachten – tot U te naderen, tot U te naderen met volkomen overgave des harten, met geen ander doel dan om U groot te maken en al wat van U is, en achter U aan te komen, U te volgen, onszelf en al het onze in Uw hand te stellen, zó dat wij niets hebben en toch alles bezitten, dat er voor ons geen tegenspoed is, dat we in een weg ons bevinden, die vlak ligt, door U gebaad, aan het einde waarvan het geluk, de eeuwige zaligheid gevonden wordt.

We mogen nog weer, althans voor enige ogenblikken, hier zijn. Wil ons Uw

Woord geven, niets anders dan Uw Woord. Al het andere is geen Waarheid, is bedrog, misleidend, maakt ons ongelukkig. Juist dat zoeken wij. Wij zoeken dat misleidende, omdat we van U afgevallen zijn en de duisternis zijn toegevallen, en nu duisternis zijn en in de duisternis leven, zodat we niet weten, en tenslotte niet eens willen weten, waar we heengaan. Gedenk ons, geef ons Uw Woord. Wil dit een plaats bereiden in onze harten, bij jong en oud, bij bekeerd en onbekeerd.

Zegen Uw Kerk over de ganse aarde, gelijk Gij haar beloofd hebt. “De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen”. Neen, daar Ge dit gezegd hebt, zal het ook nimmer gebeuren. Gij, en Uw Gemeente in U, zal blijken getriomfeerd te hebben, eenmaal, ieder die tot Uw Gemeente behoort.

Gedenk onze zieken. Er zijn er immers onder die zo ernstig ziek zijn. Ontferm U hunner. Leer hen hun ziekte zien als een gave, als een zegen, als een gave en zegen van U. Dan zouden ze er recht tegenover staan, hun zondig leven – in gezondheid doorgebracht – betreuren, en het waarachtige leven zoeken. We worden bedreigd, althans naar het schijnt, met een ernstige ziekte.* Zo het mogelijk is, ontferm U onzer – zo het mogelijk is. Het zou ons ten goede kunnen wezen. Erbarm U over land en volk, en kerk en maatschappij, over de volkeren.

Amen.

Gezongen: Psalm 18:8 en 9.

Evenals vóór acht dagen, ook vanmorgen maar enige ogenblikken. Als iemand de Bijbel leest, dit doet met inspanning, met ernst, in een godsdienstige zin, kan hij dan – op deze wijze werkzaam – Christus leren kennen, en zo zijn heil, zijn zaligheid? Nee, deze vraag moet beslist ontkennend beantwoord worden, en dit ontkennende antwoord moet gevonden worden in ons hart. Wij moeten dat weten. En als iemand dit niet weet, dan heeft hij ook nog geen geestelijke, zaligmakende kennis van de dingen.

Dat dit zo is, blijkt, evenals al wat waar is, uit de Heilige Schrift. Er is iemand die de Bijbel leest. De evangelist Filippus komt naast hem zitten, ziet wat hij leest. Het is Jesaja 53. Hij kan niet nalaten de lezer een vraag te doen: “Verstaat ge ook wat ge leest?” Het antwoord luidt: “Hoe zou ik toch kunnen, zo niemand het mij uitlegt?” (Hand. 8:30, 31). Nee, de Heere Jezus Christus moet gekend worden, want door en in Hem is de zaligheid. Ons ganse vertrouwen moet op Hem staan, nu en als we straks de ogen sluiten. “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (Ps. 39:8). Wij moeten Hem dus kennen, met Hem verenigd zijn, want die Zijn Naam kennen, die zullen op Hem vertrouwen (Ps. 9:11). Het leven is er niet naar om op onszelf te

* In Den Haag was er in januari 1955 een uitbraak van de zogenaamde witte pokken, waaraan overigens niemand overleed.

staan. Het is te moeilijk. Het is te zwaar. We hebben hulp nodig, bijstand, en vooral leiding; leiding, niet om ons uit de moeilijkheden te helpen – daar moeten we somtijds juist in blijven, en het gebeurt ook dat ze nog groter moeten worden – nee, leiding om te leren verstaan wat eigenlijk het geestelijke leven is.

Neem aan, we zijn bij elkaar, u en ik, en we leggen elkaar deze vraag voor. We vragen aan elkander: “Wat is het geestelijke leven?” Zoudt ge een antwoord hebben? Misschien zoudt u zeggen: “Dat ik bekeerd ben; dat ik geloof dat mijn zonden vergeven zijn”. En ge zoudt misschien nog andere dingen kunnen noemen. Maar Uw antwoord zou niet goed wezen. Want wat u daar noemt, dat is nodig om geestelijk te kunnen leven, maar het geestelijke leven is nog wat anders. Het geestelijke leven is: “*God is alles*”. En ik heb niet alleen de roeping en de plicht om dit te erkennen en uit te drukken in mijn bestaan, maar dit uit te drukken in mijn bestaan, dat is mijn blijdschap, dat is mijn leven. Dit vindt u terug in de Schrift, nog eens, zoals al wat waar is, in de Schrift gevonden wordt: “In God is al mijn heil, mijn eer, mijn sterke rots, mijn tegenweer; God is mijn toevlucht in het lijden” (Ps. 62:5 ber.).

Als ik mij niet vergis, dan ontbreekt het hieraan. Ik althans, ik ontmoet het niet onder de mensen. Als er gesproken wordt, dan spreekt men als een natuurlijk mens, en niet als een geestelijk mens. Dat is het gebrek. En nu is men niet gelukkig. Men spreekt dan nog wel van zijn bekering, en als men bij een ander is, die het ook daarover heeft, dan kan men wel een massa geestelijke dingen noemen, maar men is niet gelukkig. Daar ontbreekt het aan. Gelukkig te zijn, dat is niets te zijn. U hebt het in de Schrift: Wie Mijn discipel wil zijn, die verloochene zichzelf; hij neme zijn kruis op – dat moet hij zelf op zich nemen – hij neme zijn kruis op (Matth. 16:27; Luk. 14:27). De wereld draagt ook het kruis, maar kon ze er maar van verlost worden. Op welke manier? O, al was het ten koste van de ere Gods en ten koste van het heil van de naaste. Maar zo spreekt de Heere Jezus niet – hij neme zijn kruis op zich, hij neme dat, hij aanvaarde dat als een geschenk uit de hand des Vaders.

Om Christus te kunnen kennen, zaligmakend te kunnen kennen – niet zoals Hij beschreven staat in de Bijbel, in de letter dus – maar om Christus Zélf te kunnen kennen, wat moet daartoe gebeuren? En als iemand de Heere Jezus Christus leert kennen, wat gebeurt er dan? Op deze vraag moet u het antwoord hebben, en wij willen er iets van zeggen als we gezongen hebben.

Gezongen: Psalm 31:15, 16 en 17.

Als het niet het Woord alleen is, maar Woord en Geest, dan hoort men God. Men hoort dat Hij tot ons spreekt, zodat onmiddellijk nadat dit spreken Gods een aanvang genomen heeft, de ziel zegt: “Dit is God”. Bij de een is dit sterker dan bij de ander, maar geen van de begunadigden spreekt anders – “dit is God”. En zo wordt dan de ziel vervuld met diep ontzag. Ze aanschouwt iets van Zijn hoge majesteit en heerlijkheid,

en ze vernedert zich diep, maar niet diep genoeg en nooit diep genoeg. Vanaf dit ogenblik kan men zich nooit diep genoeg vernederen. Gij vindt het in de geschiedenis van David (gij kent deze geschiedenis wel): Ik zal mij nog dieper vernederen dan also (2 Sam. 6:22). En hier voelt een begenadigde zich nooit gelukkig, wanneer hij voor God en mensen zich niet kan vernederen.

Ik dacht, terwijl ik veel overdenkingen had tijdens mijn ziekbed: het kenmerk van een ware overtuiging van schuld en zonde is dit, dat een mens nooit in zijn leven gelijk gehad heeft. Denk over deze uitspraak maar eens na. Zie dat ge dit uitvindt, en werk dan met de Heilige Geest, want anders zult ge er nooit komen, en ge zult een farizeeër blijven, en als een farizeeër sterven, nooit de gestalte van de tollenaar gekend hebbende.

Men aanschouwt God als de Heilige Geest aan en in ons Christus openbaart in Zijn Wezen, zodat men nu eerst recht weet dat Hij bestaat. Men geloofde het voor die tijd wellicht, maar nu, nu is dat anders. Men aanschouwt Hem in Zijn Wezen, in Zijn eigenschappen en deugden, in Zijn Personen en in Zijn werk. En men heeft een gebogen ziel, en men roept uit: “Welk een God zijt Gij”. Hiervan worden schone dingen gezegd in de Schrift in het algemeen, en in de 63e Psalm in het bijzonder. Dát, dat gebeurt er. En er gebeurt nog veel meer, wanneer de Heilige Geest Christus in het hart openbaart. En ik hoop dat ik in staat zal gesteld worden naar lichaam en geest om er u nog meer van te zeggen. Maar de tijd die ik, gezien mijn weinige krachten, gebruiken mag, is al bijna om. Maar onderzoek u ten aanzien van wat we gezegd hebben aangaande de openbaring van Jezus Christus in het hart door het Woord en door de Geest.

Als gij – ik spreek nu nog een enkel toepasselijk woord – deze dingen waarlijk verstaat, waarlijk verstaat – maar ik ben bang dat het aantal dat meent ze te verstaan, groter is dan het getal dergenen die ze waarlijk begrijpen, begrijpen door de Heilige Geest – als gij deze dingen waarlijk verstaat, dan zijt gij een bevoorrecht mens. Dit blijkt uit Mattheüs 16. Petrus doet van deze dingen belijdenis, en Christus zegt: “Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard” (vs. 17), en Petrus heeft hierop “Amen” kunnen zeggen, “Amen”. Dan is u een bevoorrecht mens, en u hebt een hoge roeping, en dit vooral is uw voorrecht. U hebt een hoge roeping. En omdat ik zo kort moet zijn, moet ik ook met een paar woorden maar zeggen wat deze hoge roeping is: voor God en mensen opzij te gaan. Dat is uw roeping en de mijne – en de mijne allereerst – voor God en mensen opzij te gaan. Kunt u dat niet, dan verstaat u het waarachtig geluk niet, en nog eens, dan hebt u nog niet begrepen wat geestelijk leven eigenlijk is: voor God en mensen opzij te gaan.

Ge hebt een roeping om God te volgen. Te volgen... nee, dat is niet de Waarheid te bekennen of te belijden, of te zeggen: dit en dat is Waarheid en dit en dat moet plaatshebben. Dat is het allemaal niet. De Heere te volgen, dat is Hem even dankbaar te zijn voor de moeilijke dingen die gedurig in het leven voorkomen, als voor wat de wereld voorspoed noemt – even dankbaar te zijn, dat is de Heere te volgen. Het onder-

scheid niet te kennen tussen goed en kwaad, maar alleen maar God te kennen. Is u dit te zwaar? Dan zegt Christus tot u: dan kunt u Mijn discipel ook niet zijn, dan kunt u Mijn discipel niet wezen. U denkt: dat is een hele opgave. Zeker, voor vlees en bloed; voor vlees en bloed is het stellig een hele opgave. Maar zijt ge niet gestorven aan uzelf, zijt ge uzelf niet gestorven? Dan staat u er ook buiten. Hij die zichzelf gestorven is, snakt ernaar om hiertoe in staat gesteld te mogen worden. Maar als hij er dan toe in staat gesteld wordt, dan is hij nog juist beneden een dronkaard, een hoereerder, een dief, nog juist beneden de alleronsympathiekste mens, en in deze toestand heeft hij geluk, zaligheid. In God is al mijn heil, *al mijn heil*, mijn sterke rots, mijn tegenweer (Ps. 62:5 ber.)

Wat wilt u? Hier in dit korte leven gelijk krijgen, en straks in de ontzaglijke eeuwigheid van God ongelijk krijgen, en dat voor eeuwig? Begin nooit iets zonder de Heere, want gij zijt gelijk aan iemand die een toren bouwt, zonder vooraf de kosten overrekend te hebben. En een ogenblik kunt u genot hebben van wat u gezocht hebt tegen de Heere in, maar het komt, het komt, het achterhaalt u. En waarlijk de smart zal groter zijn dan het geluk, de blijdschap die ge gedurende enige tijd gehad hebt, *misschien* gehad hebt. Begin niets zonder de Heere.

Denk eraan, dat wanneer u zoudt willen zeggen: “Ja, maar ik ken de Heere niet”, het kennen van de Heere begint met zijn ellende te kennen, met zijn schuld te kennen. Hebt u er ooit bij stilgestaan wat u eigenlijk zijt? Gij zijt een gevallen mens, van God afgegaan, zonder er ooit bij stil te staan. Ge hebt er misschien nooit een zucht over geslaakt en nooit een traan over gestort. Zo leeft u. En terwijl u zo leeft, hebt u niets anders dan kwelling.

Maar het waarachtige leven is er. En dat wordt u aangeboden, en dat moet u nemen. Dat is de raad des Heeren. Dat is de raad van de engelen. Dat is de raad van de begenadigde mensen. Wat u aangeboden wordt, dat moet u nemen. En als u zegt: “Ja, maar hoe?” Ik heb het u al bekendgemaakt hoe: uw ellende kennen, uw verlorenheid, uw verlorenheid in Adam. Denk eraan: uw verlorenheid in Adam.

We hebben nogal eens bekeringsgeschiedenissen gehoord, maar dan kwam er dit niet in voor: de verlorenheid in Adam. En dan kan ik niet inzien dat het zou kunnen deugen, want de tweede Adam, de Heere Jezus Christus, past op een mens, die zich als Adam of in Adam heeft leren kennen. Want, “Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid” (Jes. 1:27). En als u zoudt willen zeggen: “Ja, ik ben iemand die eigenlijk niet weet, althans niet goed weet, of ik de genade deelachtig ben dan of ik ze nog mis”, wilt u dan eens ophouden met naar kenmerken te zoeken? Al zou u dat uw leven lang doen, dan zou u toch nog geen stap vooruit komen. Als u twijfelt of uw geloof echt is, dan moet u beginnen met te geloven, want in het geloof is de zekerheid, en alleen in het geloof is de zekerheid. “Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf” (1 Joh. 5:10).

Amen.

Gebed:

Heere, breng ons eens bij de eenvoudigheid die in het geloof is, en werden wij daar eens bij gebracht, breng er ons weder en weder. Want Gij hebt eens gezegd tot Uw jongeren: "Vrees niet, geloof alleenlijk". Dat we U danken mochten, dat Ge ons het nodige in deze ogenblikken niet wildet onthouden. Ge hebt ons willen sterken naar lichaam en geest en daarvoor komt U toe de dank.

Wil wat gezegd is, diep in ons hart doen gaan, want er ontbreekt zoveel, o wat ontbreekt er veel. En wat ontbreekt, kan alleen door Uw Woord ons worden geschonken, door Uw Woord en door Uw Geest, Heilige Geest, Geest des Vaders en des Zoons.

De week is begonnen. Wat zal er over acht dagen zijn? Wij weten het niet. Laat ons het niet willen weten. Doe ons stil zijn tot U. Doe ons geloven in U.

Amen.

Gezongen: Psalm 19:7.

2e Predikatie over de vraag: "Kan men Christus door eigen inspanning leren kennen?", uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 24 januari 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 103:1, 2 en 3.

Gelezen: De 12 Artikelen des Geloofs; 1 Thessalonicenzen 1.

Gebed:

Het is, algenoegezaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn, hetzelfde, wat we gezongen hebben, wat we beleden hebben en wat we nu gelezen hebben. Gij zijt het voorwerp, de kracht en het oogmerk in alles. Ach, dat we bij het zien hiervan mochten kunnen opspringen van blijdschap. Gij zijt waardig te ontvangen de lof en de ere en de dankzegging. En wie aan U deze dingen geeft, is een gelukkig mens, terwijl, wanneer we hierin falen, we niets anders vinden dan angst en ongedurigheid en allerlei moeilijkheden van binnen en ook wel van buiten.

We hebben het voorrecht dat we nog weer hier mogen zijn. In al de weken die er liggen tussen onze laatste dienst hier en dit ogenblik, hebt Ge ons bewaard en door alles heen geholpen. Terwijl anderen, jongeren, werden weggenomen, hebt Gij ons leven willen verlengen. Doe het ons opmerken, en doe ons waarlijk geloven dat Ge dit gedaan hebt, alleen opdat wij, én in ons particuliere leven én in ons ambtelijk bestaan, ons wijden zouden aan U en aan onze naaste.

Wil ons gedenken in deze ogenblikken en ons geven te spreken wat goed is, nuttig, nodig, wat strekt tot verheerlijking van U en zou kunnen dienen tot behoud van

spreker en hoorders. Doe ons dan luisteren, en horen wat de Geest tot de Gemeente zegt.

Wil Uw Kerk onderhouden, uitbreiden, sterken, sterken in het allerheiligst geloof.

Gedenk onze zieken en degenen die in rouw werden gebracht. Geef bekering, Heere. Dat is hetgeen U bedoelt: bekeert u, bekeert u, want waarom zoudt gij sterven? Gedenk onze stad.* Wil haar zo mogelijk sparen; was het anders besloten, laat er wat goeds uit voortkomen. En erbarm U over ons volk, de koninklijke familie, de regering. Erbarm U over het mensdom.

Amen.

Gezongen: Psalm 43.

Evenals in de vorige diensten, maar een kort woord. We hebben de vraag gesteld of men door lezen, overdenken, studie, samenspraak, de Heere Jezus kan leren kennen. En op deze vraag hebben we ontkennend geantwoord. En dat doet ieder begenadigd mens. Er staat in Mattheüs 16: "Vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard" (vs. 17). Geen vlees en bloed. En de apostel Paulus schrijft in 1 Korinthe 2, het veertienste vers: "De natuurlijke mens" – dat is de mens zoals hij is, zonder genade-bearbeiding – "de natuurlijke mens begrijpt niet" – bevat niet, doorziet niet – "de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden", dus omdat men de Geest nodig heeft, de Geest in zijn hart moet hebben. En wanneer dit niet het geval is, dan kan men natuur en Geest, Wet en Evangelie niet van elkander onderscheiden.

Hoe was de apostel Paulus toch dit alles te weten gekomen? Antwoord: hij was een natuurlijk mens geworden. Hij was dat niet geweest. Dat kunt u wel vinden in Filippenzen 3. Hij was een krachtig mens, maar dat was hij niet gebleven. Op de weg naar Damaskus, en daarna in toenemende mate, steeds duidelijker, steeds overtuigender, was hij een natuurlijk mens geworden, en had hij gezien het onderscheid tussen wat een natuurlijk mens verstaat en zoekt en najaagt en begeert, en hoe een geestelijk mens staat en zich beweegt. Daarom laat hij volgen: Doch de geestelijke mens verstaat alle dingen, onderscheidt alle dingen, en hij wordt van niemand onderscheiden (vs. 15).

Ge zijt hoog bevoorrecht, wanneer gij dit met uw hart kunt volgen, want daar komt het op aan. Deze dingen toe te stemmen, dat heeft nog geen betekenis. Men moet ze met zijn hart kunnen volgen. Toen Petrus op zijn belijdenis: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods", de woorden van zijn Meester hoorde: "Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona, want vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is" (Matth. 16:16, 17), heeft zijn hart zich bewogen, is zijn

* Zie de voetnoot op blz. 54.

hart getroffen worden, heeft zijn hart, en niet alleen zijn mond, gezegd: “Amen – dat is waar”. En zo heeft hij God kunnen danken voor de genade die hem te beurt was gevallen. Let op deze dingen, want met het hart gelooft men ter zaligheid en met de mond belijdt men wat men van God gehoord heeft.

Als de Heilige Geest het Woord, het Evangelie, in de hand neemt en te onzen nutte gebruikt, dan leren wij Christus kennen. Door Zijn Woord en Geest, zo staat er in de 21e afdeling van onze Catechismus, door Zijn Woord en Geest! En we hebben u gezegd dat wanneer dit geschiedt, wij God horen spreken. Het is dan niet een mens die we horen, en het is ook niet een woord dat we lezen, we horen God spreken. Ik zal horen, wat God spreken zal (Ps. 85:9). Tot de Samaritaanse vrouw sprak de Heere Jezus: “Ik ben het, Die met u spreek” (Joh. 4:26). En tot Saulus, verootmoedigd, neergeworpen, ontdekt, overtuigd, sprak Jezus: “Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan” (Hand. 9:5). Maar, toehoorders, hier is meer van te zeggen. Omdat we kort spreken, hebben we het de vorige keer hierbij gelaten. Er is meer, er is veel meer van te zeggen. Maar ik zal u nooit zeggen wat er van bekend te maken is, want de dichter van de 119e Psalm zegt terecht: “Aan alle volmaaktheid heb ik een einde gezien, maar Uw gebod is zeer wijd” (vs. 96). Als men meent het gezegd te hebben, dan komen er weer andere en nieuwe dingen bij.

Wanneer de Heilige Geest het Woord, het Evangelie, gebruikt, dan worden we gewaar een almachtige en scheppende kracht. De ervaring hiervan doet de Kerk zingen: “Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht” (Ps. 89:8 ber.). De dichter van de 27e Psalm schrijft: “De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?” (vs. 1). Er zijn vele mensen die over Jezus spreken, en over het geloof en over de bekering. Maar er hapert wat, er ontbreekt iets, en dat wordt gevoeld: zij beroven Christus van Zijn kracht. De apostel Paulus zegt dat hij Christus gepredikt heeft, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods (1 Kor. 1:24). Toen de Heere Jezus in het midden van de schare was, zei Hij tot Zijn discipelen: Wie heeft Mij aangeraakt? Want er is kracht van Mij uitgegaan (Luk. 8:45, 46). Tegen deze kracht is de mens niet bestand, en hij komt op deze wijze tot hetgeen waartoe hij geroepen wordt en waartoe ieder mens verplicht is: tot de kennis van en het vertrouwen op de Heere Jezus Christus. Hij gelooft, en leert hier verstaan – dit merk ik terloops op – dat het geloof een gave Gods is.

Want u begrijpt wel dat het een godsdienstig mens – een mens die nu eenmaal de aanleg heeft om godsdienstig te zijn – niet moeilijk valt om de Bijbel toe te stemmen, en te zeggen bijvoorbeeld: het geloof is een gave Gods. Maar wij moeten dit verstaan. Dat moet in het hart uitgewerkt zijn. Het hart moet het begrijpen. Is dit niet het geval, dan zullen we in ons leven aan de geestelijke dingen niet veel hebben. We zullen buiten deze dingen leven, en wanneer het er dan toch eenmaal op aankomt, dan zullen we tot de ontdekking komen dat we ze niet bezitten.

Zó leert een mens dat het geloof een gave Gods is. Hij kan niet nalaten te geloven.

Alle tegenstand is in hem gebroken. Hij laat zich leiden en hij wordt geleid, zoals een vis die in het net gekomen is. En hij wordt zó ver geleid tot hij bij Jezus is, en door Jezus zich tot God gebracht ziet.

Hij gelooft. Wat gelooft hij? Wat gelooft hij daar? Hij gelooft dat hij in zichzelf geheel verloren ligt, en dat in de toestand waarin hij zich van nature bevindt, voor hem niet anders is dan omkomen. Hij gelooft dat hij zelf daar niets aan kan veranderen, dat hij, zoals onze Catechismus het zegt, “onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad”. Men kan deze waarheid als een ouderwets, afgesleten ding wel verwerpen, maar dan zal men toch aan de dag moeten brengen dat ze waarachtig is – onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Deze mens ziet zichzelf. Hij ziet zijn uitgangspunt, en hij ziet zijn oogmerk.

En nu moet u eens zeggen wat hij van zichzelf ziet. Ik zal zelf het antwoord maar met korte woorden geven. Als nu een mens zichzelf ziet, wat ziet hij dan? Ik zeg: dan verstaat hij zijn uitgangspunt en zijn oogmerk. En wat betekent dat? Dat betekent dit, dat hij nooit anders dan zichzelf bedoeld heeft. Hij staat hier alleen, hoe kort het ogenblik ook moge duren dat hij dit doet. Hij staat hier alleen, gescheiden van God en mensen, en hij ziet en belijdt dat hij steeds alleen zichzelf op het oog gehad heeft. Of hij goddeloos was dan of hij ernstig was in de dingen van de godsdienst, hij had zichzelf op het oog. En deze zonde, zichzelf op het oog te hebben, komt hier in al haar gruwelijkheid voor de dag voor hem. Want hij ziet dat de strekking van dit zondige leven de vermoordning van de Heere Jezus Christus is, de vermoordning van God. Dat is dan zichzelf te kennen. En het gaat met deze kennis, met deze zelfkennis steeds dieper. Graaf dieper, o mensenkind, en ge zult meer gruwelen vinden (Ezech. 8). Hij gelooft dat in Christus is al wat hij nodig heeft. Zo gepast als Christus voor zo’n mens is, dat is niet uit te drukken. En dit heeft ten gevolge, dat hij zijn ganse hart voor Christus openstelt. “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij” (Openb. 3:20).

Hij gelooft dat Christus hem persoonlijk aangeboden wordt, welk een afschuwelijk schepsel hij ook moge wezen, want hier is hij de snoodste van alle mensen, de grootste van alle zondaren. Hij gelooft dat krachtens de aanbieding die Christus van Zichzelf en God van Zijn Zoon doet, hij een recht heeft op Christus en van dit recht gebruikmakende, treedt hij geheel uit zichzelf, komt hij tot Christus, omhelst hij Hem, Hem met alle schatten, weldaden en zegeningen, en de Vader omhelst hij in Christus.

U moet eens nagaan, niet of u met uw geloof en bekering op hebt, maar of u dit verstaat. Alleen dit is de overtuigende en de ontdekkende genade des Heiligen Geestes. En nu is het wel waar dat de één deze dingen helderder ziet dan de ander, maar nooit kwam een mens tot Christus, voordat hij ze gezien had en onder het gezicht ervan diep vernederd was.

Hier houd ik nu weer op. Denk over deze dingen na, want vroeg of laat komt ge te liggen aan de poorten des doods, zoals ik daar nu heb mogen liggen, aan de poorten des doods. Dan zal er een Christus moeten wezen, mensen – want anders zult u daar hopeloos zijn – Christus, een vernieuwd hart, een nieuwe geest, ware bekering. Ga niet over deze dingen heen. Houd u niet vast aan de mening dat het ook wel met minder zou kunnen, want u zou de Schrift tegen krijgen. Wat ik u gezegd heb, dat zijn Schriftwoorden, dat is gegrond op de Schrift, dat is de uitdrukking van het Woord van God.

En dan moet u niet rusten, voordat u in staat zijt om te geloven dat God in Christus uw Vader is, en dat gij geen groter vreugde kent dan die Vader te gehoorzamen, en voor Hem uw overtredingen te belijden. Gelukkig kunt u alleen in deze weg worden. Geluk is: zichzelf te verliezen en Jezus te verkiezen, en Hem door het bezaaide en door het onbezaaide te volgen.

Breek uw leven af, uw zondig bestaan. Breek het af! Redeneer hier niet, bijvoorbeeld op deze wijze: “Ja, ik heb het geprobeerd en ik weet niet hoe ik ertoe komen zal”. Wanneer het om de geestelijke dingen gaat, moet er helemaal niet geredeneerd worden. Er moet gedaan worden, want God eist het. En wanneer u met uw redeneringen voor Hem komt, dan zal Hij niet naar u luisteren, zomin als Hij geluisterd heeft naar de drogredenen van Adam en Eva. Doen! Kunt u niet? Roepen, om hulp, om leiding! En dan zal het in deze weg wel openbaar worden of ge er ook iets van meent, wanneer gij zegt: “Ik kan niet”. Op dat: “ik kan niet” moet volgen: “maar het moet”. Amen.

Gebod:

Dat we U erkentelijk mochten wezen, Heere, dankbaar mochten zijn dat deze dingen nog konden gezegd worden. Ze zijn de woorden des levens. En mogen ze in Uw kracht, door een waarachtig geloof worden opgevolgd, dan is er blijdschap, leven en levensvernieuwing. Slaat men er geen acht op, dan blijft er niets anders over dan kwelling, angst, gejaagdheid, ontevredenheid, enzovoort.

Laat ons vreugde hebben in U te volgen, en laat ons niet toe hierbij de vraag te stellen waar het wel heen mocht gaan. Er is gezegd: “Volg Mij. Indien Ik wil dat hij blijft, wat gaat het u aan? Volg gij Mij”. En Uw kinderen hebben dit mogen doen, blind voor de uitkomst, maar het gebod hebbende ontvangen. En het is goed geweest, het is goed uitgekomen met hen. En zo blijft het.

Amen.

Gezongen: Psalm 63:1, 2 en 3.

3e Predikatie over de vraag: “Kan men Christus door eigen inspanning leren kennen?”, uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 31 januari 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 68:10 en 11.

Gelezen: De Wet des Heeren; Romeinen 10.

Gebod:

Dat wij door Uw genade, Heere, luisteren mochten, acht geven mochten op wat Gij door middel van Uw Woord en door Uw voorzienigheid ons bekend maakt. Gij hebt ons bewaard, zodat we nog zijn die we zijn. Anderen werden weggenomen, zullen hier nooit meer komen.

Doe ons Uw goedheid erkennen en waarderen, en doe ons van een gelegenheid als deze gebruik maken tot Uw eer en tot heil van onszelf en van onze naaste. Van onszelf kunnen noch willen wij dit doen. Wij zijn onbekwaam, en dit niet alleen, maar wij zijn ook onwillig. We houden vast wat ons ten verderve zal voeren, tegen Uw woord in: “Laat los, en gij zult losgelaten worden”. Wij wensen onszelf te besturen, na te jagen hetgeen ons verstand en oordeel goed voorkomt, maar wij laten na, het verstand laat na de ware grond van weldoen op te merken. Zo zijn we gebonden aan onszelf, en er is geen macht buiten U die ons kan verlossen. We wensen dit ook niet. Erbarm U.

We zijn nog aan de morgen van deze dag met elkander hier. Geef ons te spreken wat waarachtig is, wat in de dag der dagen verantwoord zal kunnen worden. En laat dit ons ten zegen zijn. Doe ons geloven, horen wat de Geest tot de Gemeente zegt. Laat ons niet eindigen in een arm, schuldig en in zichzelf verwerpelijk mens. Doe ons eindigen in U, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn.

En wat zullen we verder zeggen, Heere? Denk aan onze zieken, verpleegden. Denk aan hen die in zware rouw zijn. Denk aan Uw volk; bekeer het. En erbarm U over de volkerengemeenschap. Wat geeft ze te zien? Wat we allen van nature zijn. Ze geeft te zien een mens die zichzelf wil handhaven.

Amen.

Gezongen: Psalm 23.

We hebben de vraag gesteld of men door lezen, overdenken, bidden, horen, komen kan tot de kennis van de Heere Jezus Christus. Het gewicht van deze vraag zult ge niet ontkennen. We hebben gezegd: neen, dat is niet mogelijk. Eerst wanneer de Heilige Geest het Woord ter hand neemt en dit, met Zichzelf, in ons hart gebracht heeft, dan verstaan we de dingen, ineens, plotseling, onverwacht. En we hebben vrijmoedigheid om te zeggen dát we ze verstaan, al is het dan ook dat dit alles met sidderen en beven gepaard gaat; dit niet omdat het in het diepst van ons hart wankelt,

maar omdat we leven in een wereld die niet anders doen kan dan tegenspreken, en ons geloof toch nog zwak is.

Wanneer de Heilige Geest het Woord ter hand neemt, zo hebben we vóór veertien dagen gezegd, dan worden we gewaar dat we met God te doen hebben. Begrijpelijk, want Hij spreekt tot ons door middel van Zijn Woord, en we weten dat we niet slechts met Zijn Woord, maar ook met Hemzelf te doen hebben. Dit geeft de zekerheid in het hart. En niemand zal ooit enige zekerheid deelachtig worden, wanneer dit niet is geschied. Hij mag zich opblazen, en al zijn krachten inspannen om zichzelf te handhaven, maar straks ligt hij, dikwijls om nooit meer op te staan.

Wanneer de Heilige Geest het Woord ter hand neemt, dan worden we, plotseling en geheel onverwacht, een Goddelijke kracht gewaar. Dit was ons onderwerp vóór acht dagen. Vele mensen spreken over Jezus en over geloof en bekering en vele andere dingen van het Koninkrijk Gods, maar ze scheiden dit alles van de kracht van Christus. En nu heeft het geen waarde; het is bestemd om onder te gaan, onherroepelijk! Want alleen dát gaat niet onder, wat óns vasthoudt. Houden wij het vast, trachten wij het vast te houden, vroeg of laat zal het ons in de steek laten. En hoe dikwijls is dit niet voorgekomen, en hoe menigmaal zal het nog niet voorkomen.

Jezus zeide: "Er is kracht van Mij uitgegaan" (Luk. 8:46). De apostel Paulus heeft het zo juist beschreven in Filippenzen 2, vers 12 en 13: "Werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven, want het is God Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen". Als u een begenadigd mens zijt, dan hebt u deze woorden in uw hart. Gij spreekt ze niet uit bij wijze van aanhaling, maar het is uw hart dat u in staat stelt om ze met de mond te belijden.

In het Koninkrijk Gods gaat alles vanzelf. Als u voor de dingen van het Koninkrijk Gods ook maar een stap hebt moeten verzetten, reken er dan maar op dat u op een dwaalweg zijt. "God geeft het, hoe een ander schraap", wien Hij bemint, als in de slaap" (Ps. 127:2 ber.). Ik heb dikwijls in mijn leven moeten denken aan de wonderbare visvangst, Lukas 5: Wij hebben de gehele nacht gevist, maar niet gevangen (vs. 5). Dat moet kunnen worden gezegd: de gehele nacht, het gehele jaar, vele jaren, maar niet gevangen. En dan komt Christus er aan te pas, en het is er. "Die roept", weer zo'n woord dat geheel en al de ervaring van de Kerk van God, de levendgemaakte Kerk van God, uitdrukt: "Die roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren" (Rom. 4:17). Het gaat hier zoals het dikwijls ook in de gewone dingen van het leven gaat: men zoekt, men werkt, men slooft, men draaft, men bereikt zijn doel niet; en op een ogenblik komt het naar ons toe, zonder dat we er iets aan gedaan hebben. Hebt u nog niet opgemerkt dat God een God is, Die Zich verborgen houdt, nochtans de Heiland Israëls (Jes. 45:15)? Zoals ik gezegd heb, dit was het onderwerp van onze overdenking van vóór acht dagen. En nu voegen we er nog iets aan toe.

Wanneer de Heilige Geest het Woord in de hand neemt, dan wordt het algemene bijzonder. De gehele zaligheid is in de Heere Jezus Christus. Dat stemt u met uw oor-

deel toe. Het met zijn hart toe te stemmen, dat is heel wat anders. Gerechtigheid, Heilige Geest, gemeenschap Gods, toegang tot de Heere, gegronde hoop, en wat u ook maar noemen wilt, het is alles in Christus Jezus. Zo staat er geschreven: "Christus is alles en in allen" (Kol. 3:11). Met de Heere Jezus bezitten we alles, en wanneer we Hem missen, dan liggen we buiten alles. Dit is een waarheid die ge allen moet leren kennen, en moet kennen voordat u het tijdelijke met het eeuwige verwisselt.

Nu wordt de Heere Jezus Christus aangeboden. Hij wordt voorgesteld, en er wordt over Hem gepredikt, en gezegd: "Hier is Hij", zoals u dat lezen kunt in het voorgelezen hoofdstuk, Romeinen 10. En als dan de prediking goed is, dan zegt ze: hij ligt aan uw voeten, Hij staat als een bedelaar aan uw deur te kloppen, doe Hem open, geef Hem toegang. Maar er is geen mens die hier acht op geeft, geen mens. Men verlaat de kerk of men slaat het boek dicht, en men gaat ertoe over om het een of ander te genieten of te doen. Dat kan zo jaren doorgaan, en het kan een mensenleeftijd doorgaan op deze wijze. Daarom zegt de profeet Jesaja: "Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wien is de arm des HEEREN geopenbaard?" (Jes. 53:1). Daar komen dan de vorst der duisternis en ons eigen leugenachtig bestaan bij, en zeggen ons: "Ja, maar het gebeurt misschien nog wel eens". Dat is louter hels bedrog: "het gebeurt misschien nog wel eens". En zo zegt dan de mens: Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust (Job 21:14).

Maar als nu de Heilige Geest het Woord in de hand neemt, en naar Johannes 16, vers 14, Christus verheerlijkt, en het uit Christus neemt, dan ziet de mens de dingen. En wat ziet hij dan? Hieruit kunt u opmaken of u waarlijk u niet vergist, wanneer u zegt dat u genade bezit. Want geloof maar vrij dat de meeste mensen die voor goede christenen wensen door te gaan, zich vergissen, zich bedriegen. Wat ziet een mens dan? Dan ziet hij, dat hij in Adam een verloren mens is, dat hij in Adam gezondigd heeft. "Als Adam", is me wel eens toegevoegd, "áls Adam!". Dat geeft de hele wereld toe, daar is geen Heilige Geest voor nodig. Nee, niet áls Adam – ook wel áls Adam – maar *in* Adam.

Ach, ik verzoek u hieraan niet voorbij te gaan, want ge zoudt u deerlijk vergissen. Het is gebeurd dat ik verscheidene mensen hun bekering hoorde vertellen zonder dat deze zaak erin voorkwam. Dit bracht mij tot verlegenheid. Hè, dacht ik, was er nu maar eens hier of daar een theoloog, geleerd, maar ook van God geleerd, met wie ik over dit punt eens zou kunnen spreken – ik kende zulk een theoloog niet – maar toen werd tot mij gezegd: "Het is ook niet nodig, want gij weet het, en de Schrift is hierin duidelijk, en de goede boeken zijn hierin ook duidelijk". Let maar goed op, want het gaat om je leven en om een eeuwigheid en om je behoud. Dan ziet de mens dat hij volstrekt onbekwaam is tot enig goed en geneigd tot alle kwaad (Heidelb. Cat. vr. 8). Hij ziet in de Heere Jezus Christus de volkomen zaligheid, en nu heeft hij de overtuiging dat, wanneer hij in Christus is, ofwel met Hem verenigd is, hij de zaligheid bezit. Dit doet hem opstaan, niet door eigen kracht, maar door de kracht van de Geest, Die hem

aangegrepen heeft en hem nog altijd vasthoudt. Dit doet hem opstaan, en hij laat zich leiden tot Christus. Hij wordt, zoals ik het onder u wel eens heb uitgedrukt, hij wordt in de armen van de Heilige Geest genomen, en op deze armen wordt hij weggebracht, weggebracht uit zichzelf, weggebracht tot Christus. En dat gaat zover door tot de Heilige Geest hem neerzet, en dan merkt hij dat hij zijn hart geopend heeft voor Christus, het hart dat Christus al voor Zichzelf had geopend. Hij merkt dat hij in de Heere Jezus is en dat de Heere Jezus in hem is. Dat merkt hij, dat gelooft hij, en nu eigent hij zich Christus toe. En met de Heere Jezus eigent hij zich toe de belofte, de belofte waarvan de Bijbel vol is, de belofte van het Verbond der genade.

En wanneer dit nu eenmaal geschied is, wanneer deze dingen bekend zijn geworden in het hart door de werking van het Woord en de Heilige Geest, dan gaat deze kennis nooit meer weg, want de ogen die gezien hebben, zullen niet terugzien, en de oren die gehoord hebben, zullen opmerken (Jes. 32:3). Dat is zó vast, en dat leert men alleen in de moeilijkste ogenblikken van ons leven. Dan merkt men dat er een God is Die ons kan en ons wil helpen. En waar dit geloofd wordt, daar wendt men zich tot Hem. U moet eens letten op sommige woorden uit de Bijbel, bijvoorbeeld het woord van Job: Zo Hij mij doodde, ik zou op Hem hopen (Job 13:15). Waar is dat woord vandaan gekomen? Niet van zijn gestalte, nee, dat woord is gekomen van de kennis die Job in zich had van een God Die machtig en gewillig was – en als zodanig Zich geopenbaard had – om hem te helpen. En dan zegt de apostel Paulus dat niets hem scheiden zal van de liefde Gods in Christus Jezus (Rom. 8:39). Heeft hij dat gezegd omdat hij zo'n sterk geloof had, of omdat hij zoveel ondervonden had? Hij heeft het gezegd omdat hij God had leren kennen. En al zou hij in het geheel geen sterk geloof hebben gehad, dan zou hij het toch gezegd hebben: "Niets zal ons scheiden van de liefde van Christus".

Hoe weet nu iemand dat dit alles echt is? Daar moet u nu eens een antwoord op geven. Hoe weet iemand dat dit alles echt is? Daar is een mens die dit alles hoort, en hij zegt "ja". Hoe weet hij nu, dat hij het recht heeft om "ja" te zeggen, het ervoor te houden dat deze dingen in hem gewerkt zijn? Vele mensen hebben geen bijzondere dingen nodig om te moeten toegeven dat ze deze dingen niet verstaan, maar er zijn toch mensen die menen deze dingen te verstaan. Hoe weet nu iemand dat ze echt zijn? Alleen door het getuigenis van de Heilige Geest. En waar dit getuigenis niet is, daar dringt men zich wat op, tot zijn eigen en eeuwige schade. Immers zegt de apostel Johannes: "Die in den Zone Gods gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf" (1 Joh. 5:10).

We raden u sterk aan om te trachten deze dingen veel tot stof van uw overdenking te maken. Gij staat nu straks weer op. Gij zijt zo dikwijls van hier gegaan. Het is nu al een veertig jaren dat ik hier spreek. Misschien voelt u en moet u zeggen: "Ja, en nog altijd versta ik de dingen niet". En nu staat u weer op en u gaat naar huis, en de vrouw gaat aan haar bezigheden, en de man rust of zoekt enig genotmiddel, en morgen, als men dan nog leeft, dan gaat men weer verder. Denkt u dat dat eeuwig duren zal? U kunt onverwacht voor de feiten komen te staan. Nu zou ik u dit aanraden: maak zo

weinig mogelijk drukte in uw leven, zo weinig mogelijk. Heb geen grote mond en verbeeld u niet dat u wat weet. Maar leg u neer voor de Heere, nu, morgen, overmorgen, enzovoort, leg u neer voor de Heere, bidt Psalm 25, vers 2. Dat het Opperwezen mij, onwaardige, enig licht gegeven heeft in de zaken van de ingestelde kerk, dat komt omdat Hij mij gedrongen heeft om te beginnen met Psalm 25, vers 2 te bidden, en zo moet een bekering ook beginnen: "Heere, ik weet het niet, maar Gij weet het wel". Dat is geen gebed des geloofs. Vele mensen blijven daarin hangen. Dan gaan ze verloren. Maar als men nu gedurende kortere of langere tijd gebeden heeft: "HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden", dan moet er een ogenblik aanbrennen in het leven, waarin men datzelfde gebedje doet, maar dan in het geloof.

En nu moet u maar eens nagaan, of u dit verstaat, of u verstaat wat ik er in het begin van gezegd heb, dat het geen gebed des geloofs is, en wat ik er aan het eind van moest opmerken, namelijk dat er een ogenblik moet komen waarin men datzelfde gebed opzendt in het geloof. Wie dat grondig kan verklaren, is een mens die van God geleerd is. En houd het nu maar bij u, en zie maar of u de verklaring ervan hebt in uw hart.

Amen.

Gebed:

En ach, genadige Heere, Gij wilt een mens wel helpen, maar hij kan er niet toe besluiten om zich te laten helpen. Dag aan dag neemt hij vele besluiten om zichzelf te helpen, en dat gaat dan maar zo door. Maar in Uw Woord wordt hij gewaarschuwd: "Wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen".

Ach, geef dat deze en gene bewogen moge wezen om zich voor U neer te leggen en te bidden: "HEERE, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden". Geef menigeen om na kortere of langere tijd te eindigen met zo in het geloof te bidden. Er staat toch in Uw Woord: "Al wat uit het geloof niet is, dat is zonde". We zouden vastheid hebben. We zouden een bodem hebben onder onze voeten. En deze grond, de grond van Uw Genadeverbond, wankelt niet. Alles is bestemd om onder te gaan. Gedurig ervaren we de onzekerheid van de dingen. Maar wie door het geloof op U vertrouwt, is als de berg Sion, die niet wankelt. En aan welke wankeling hij ook onderhevig moge wezen, in de grond van zijn bestaan wankelt hij niet en zal hij nooit wankelen, maar hij zal ondervinden dat Gij zijt een getrouw en barmhartig God en Vader.

Heb dank, Heere, dat we dit ogenblikje nog mochten hebben. Dat hiervoor door deze en gene U mocht toegebracht worden lof en ere en dankzegging. Wil het zondige van ons spreken en horen genadiglijk vergeven. Wil ons naar Uw beeld vernieuwen. Wil ons verlossen van onszelf, van het eigen, dat zoveel beroerte maakt, terwijl het bestemd is om op niets dan een schuldig, aanklagend geweten uit te lopen.

Amen.

Gezongen: Psalm 89:7 en 8.

4e Predikatie over de vraag: "Kan men Christus door eigen inspanning leren kennen?", uitgesproken door Ds. J.P. Paauwe op 7 februari 1954 te 's-Gravenhage

Gezongen: Psalm 150.

Gelezen: De Wet des Heeren; 2 Korinthe 4:1-15.

Gebod:

Wonderlijke, heerlijke en U verheerlijkende dingen, Heere. Al wat we gelezen hebben, hoe gepast, en welk een overeenstemming is er tussen het Woord en de werking van de Heilige Geest. Ach, het is ook van U, het is alles van U. Laat ons door Uw genade het verstaan en er vreugde in hebben. Een wereld komt hier niet alleen niet in vergelijking; een wereld is afschuwelijk, gezien in het licht van deze dingen. Wat van ons is, wat we najagen, waarvan we zoveel weten te vertellen, waarin ons hart is, het is alles niet alleen niets, maar het is verwerpelijk. En dat het bij ons gevonden wordt, maakt dat we veroordeeld zijn.

Gij wilde ons nog een ogenblikje hier doen samenkomen. Wat hier te vinden is, dat is niet in de wereld aan te treffen. Wat in de wereld gevonden wordt, is verstikend. Laat ons dan niet in de wereld leven. Laat ons respect hebben voor onze medemens, en met hem te doen hebben dat hij de wereld zoekt, maar laat ons de wereld, en hen die daarin leven, niet zoeken. Mèt het verderf dat in ons is, worden we door hen verdorven.

Gedenk ons en geef ons wat te zeggen. Er is wat te zeggen. Geef het ons te doen, en laat ons het doen tot verheerlijking van U. Laat ons niets anders zoeken dan de grootmaking van Uw Naam en het heil van onszelf en van onze naaste.

Wil onze zieken gedenken. Wil gedenken hen die in rouw zijn. Wil gedenken ons volk, de regering, de koninklijke familie, de volkeren. Ach, men ziet zich tot taak gesteld een wereld te regeren. Gelukkig dat U dit doet. Laat ons daarin onze vergenoeging hebben.

Vergeef ons al het onze, en vernieuw ons naar Uw beeld. Leid ons door Uw Woord en Geest, en doe ons alleen aan deze leiding genoeg hebben in leven en in sterven.

Amen.

Gezongen: Psalm 36:2.

We hebben de vraag gesteld of we de Heere Jezus kunnen leren kennen, alleen door het lezen in het Woord, het horen van predikaties en het overdenken van hetgeen we gelezen of gehoord hebben. Ik hoef u niet te zeggen dat deze vraag van het allergrootste belang is. Want denk eens na: de apostel Paulus schrijft, Kolossenzen 3, dat "Christus alles is en in allen" (vs. 11). En de Kerk, de Kerk des Heeren, vraagt: "Wat

is uw enige troost, beide in het leven en in het sterven", en antwoordt dan: "Dat ik niet mijzelf, maar Christus Jezus toebehoor". Veronderstel nu eens dat iemand deze dingen toestemt, maar ten aanzien van de kennis van de Heere Jezus Christus zichzelf vergist. En dat zijn er toch zovelen! Ge hebt slechts het Woord op te slaan en te lezen bijvoorbeeld Mattheüs 25. En een oppervlakkige aanraking met godsdienstig Nederland doet u deze waarheid overal ontmoeten, de waarheid namelijk dat velen zich ten aanzien van de kennis van de Heere Jezus Christus vergissen.

We hebben gezegd: neen, lezen, horen, overdenken, is niet genoeg. Het is nodig, deze dingen zijn middelen, maar niet genoeg. "De letter doodt, maar de Geest maakt levend" (2 Kor. 3:6). Dit woord is ook hier wel van toepassing.

Er zijn drie zaken die wij moeten kennen. De eerste is dat er een verkiezing is van de Vader. Tot de kennis van de verkiezing worden we wel niet in het begin gebracht, maar we moeten haar toch verstaan, geloven. Want de diepste grond van onze zaligheid is niet de Persoon en de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus. De diepste grond van onze zaligheid is het welbehagen Gods. Trouwens, het welbehagen Gods is de laatste grond van alle dingen. Want waarom heeft de Heere hemel en aarde geschapen en de mens geformeerd? Alleen omdat het Hem behaagde. Niet omdat Hij de wereld en de mens nodig had, maar het behaagde Hem om de wereld en al wat erin is, te doen zijn.

We moeten in de tweede plaats weten dat de verlossing van de Heere Jezus is. Ik hoop niet dat u zou willen zeggen: "Ja, maar dát weten we wel", want dan zou ik u moeten toevoegen: "Gij die zo spreekt, zijt er volslagen onbekend mee". We moeten weten dat de verlossing van de Heere Jezus is. Wanneer ik mijzelf naga, dan moet ik bekennen dat ik de zaligheid altijd gezocht heb in mijzelf, en ik zou er nooit van verlost zijn geworden als het door de Heere niet anders gemaakt was. En ik veronderstel dat wanneer gij uzelf hebt leren kennen en in toenemende mate leert kennen, dat gij denken zult: ach dominee, maar zo is het immers met mij ook.

Wij werken om zalig te worden, tenminste als wij ernst hebben. Als wij ernst hebben in betrekking tot de eeuwige dingen, dan hebben we ons afgezonderd van de wereld, zo volkomen mogelijk. Zolang wij dat niet hebben gedaan, komt er niets van, komt er nooit iets van, nooit! Zolang als u nog lust hebt om u onder wereldse mensen te begeven en, in welke mate dan ook, de genoegens van deze mensen te zoeken, zijt gij niet alleen volslagen onbekeerd, is er bij u geen schijn van genade, maar u zult ook nooit genade deelachtig worden, nog eens, zolang als dat bij u zo is. Gij zult, als het door de Heere niet veranderd wordt, sterven als een dwaas, en te gronde gaan naar lichaam en ziel beide. En dan zult u de diepste afkeer hebben van al wat u tijdens uw leven gezocht hebt.

En wat moet er nu gebeuren? Wel, nu moet Christus geopenbaard worden en God in Christus. Gebeurt dit niet, dan blijven we in de wereld en in de zonde. Ieder mens aan wie Christus niet is geopenbaard, leeft in de wereld en in de zonde. Er is niets van

al wat hij zelf doet en wenst, dat daarin verandering brengt. En hoe dikwijls op een dag, en vooral ook in de nacht als hij wakker is, wordt hij daaraan herinnerd. Zijn consciëntie spreekt immers. Als hij de moed heeft om na te gaan wat er op die dag gebeurd is en wat hij gedaan heeft, waarover hij gedacht heeft, waar zijn hart naar uitgegaan is, dan is er onrust, kwelling, angst – allemaal dingen die in de verdoemenis thuishoren. Want van het Evangelie komt geen angst en geen kwelling en geen vrees. Van het Evangelie komt alleen maar liefelijkheid, vrede, blijdschap, sterkte.

Gezongen: Psalm 36:3.

Maar als een mens nu indrukken heeft van dood en eeuwigheid, niet bij vlagen, maar blijvend, dan kan dat allemaal niet meer. Hij ontvlucht de wereld en haar genoegens, en één ding is het dat hem geheel in beslag is gaan nemen, en dat is de zaligheid: “Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?” (Hand. 16:30). En daar komt dan vandaan het naarstig gebruik van middelen, het bidden, zuchten, wenen, het vragen. En dat houdt dan aan. Maar wanneer het nu blijkt dat achter deze dingen heeft gelegen en nog ligt de verkiezing tot zaligheid, openbaar wordt dat Christus in Zijn vernedering en verhoging ook hem gekend heeft, dan ziet de mens dat hij altijd gewerkt heeft uit zichzelf, door zichzelf en dan ook tot zichzelf, dus dat hij erbuiten ligt. Hierom hebben we gezegd dat men wel meent te weten dat de zaligheid in Christus is, maar dat men zich hier deerlijk vergist. Eerst wanneer ons Christus geopenbaard is, verstaan we dat, verstaan we dat recht. Niet in ons, maar in Hem! En dit spreekt eigenlijk vanzelf, want nu zoekt de mens het niet meer in zichzelf, maar hij zoekt het daar waar hem onfeilbaar getoond is dat het is. En hier mocht hij denken aan het woord uit de 119e Psalm: “U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren”, enzovoort (vs. 5 ber.).

En daarom is de derde zaak die we moeten kennen: de toepassing van de Heilige Geest. Hier is alwéér iets. De godsdienstige mens, die wel eens in de Bijbel leest en naar de kerk gaat, godsdienstig opgevoed is, houdt het ervoor en belijdt dat de Heilige Geest nodig is, dat het van Hem komen moet. U kunt bij al wat ik u zeg, voor zover u hiertoe in staat zijt, nagaan de predikaties, de vele predikaties die u misschien gehoord en de gesprekken die u bijgewoond hebt. Maar wat wordt er nu gedaan? Ik had iemand in mijn huis, die ik met een enkel woord op deze dingen wees. (Het was iemand die nooit onder mijn gehoor kwam; ze verpleegde mijn vrouw, dus het is ook al wat jaren geleden.) Ze zei: “Dominee, bidden komt toch van Boven? En wanneer het van Boven komt, dan is het toch het werk van de Heilige Geest?” Wat doet nu iemand die zo spreekt? Het is u wel duidelijk. Hij bidt, gaat naar de kerk, leest de Schrift en doet andere dingen, en dan schrijft hij deze dingen op naam van de Heilige Geest. Maar de Heilige Geest kent hij niet. En hij weet ook niet wat het werk van de Heilige Geest is. Als deze verpleegster de Heilige Geest gekend had, dan zou ze mij nooit deze vraag hebben gedaan, of liever, dit hebben voorgeworpen, nooit. Want

iemand die de Heilige Geest kent, die kent het onderscheid wel, het onderscheid, om nu maar alleen hierbij te blijven, tussen bidden en bidden. En dit onderscheid moeten wij ook kennen.

Er is een bidden waarbij we een onbekende God aanroepen, onbekend omdat Hij Zich aan ons niet geopenbaard heeft. En wat is dat nu voor bidden? Dat is bidden in het ongeloof. U zult misschien denken: ja, maar hoe weet u dat; hoe weet u dat dit bidden een bidden is in het ongeloof? Dat weet ik omdat het geloof er slechts dan is wanneer Zich het Voorwerp des geloofs heeft bekend gemaakt, dat is God in Christus.

En dan is er een bidden in geloof. Dit bidden is er, ik heb het al gezegd, wanneer zich het Voorwerp des geloofs heeft bekend gemaakt: God de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd (2 Kor. 5:19). En niet zodra heeft deze bekendmaking plaatsgegrepen, of ons hart gaat open. Daar is honger en dorst naar de gerechtigheid, dat is naar Christus en Zijn gerechtigheid en naar God in Christus. En deze honger en dorst is geen honger en dorst waarin men eindigt, waarin men blijft hangen, maar waarbij men doordringt, door alles doordringt, doordringt tot God, tot Christus en door Christus in God. En dit is nu alleen maar een gevolg van de toepassende arbeid van de Heilige Geest, zodat hier nu een drie-enig God is en een mens. Maar één mens, één mens, want men is hier alleen. De Koning heeft mij gebracht in de binnenkamer (Hoogl. 1:4); in de binnenkamer waar een ander niet tegelijkertijd wordt toegelaten; in de binnenkamer waarin men niets anders ziet dan God en het verdwijnen van de goddeloze.

Dit is het werk van de Heilige Geest. Ja, ik stamel er maar wat van, maar deze dingen komen er toch in voor, en nog meer. En zo wordt dan een mens door de openbaring van God in Christus, door het geloof tot de Heere gebracht. En wat er nu eigenlijk omgaat tussen de Heere en de ziel, dat weet alleen hij die door de Heilige Geest gebracht is in de binnenkamer. En nu moet u zich afvragen of u dit weet, en wat u ervan zou kunnen zeggen.

Veronderstel eens – ik ga nu weer langzamerhand naar het einde – maar veronderstel eens dat u van deze dingen wat weet. Dan zijt u een gelukkig mens. Maar nu komt het erop aan dat geluk te genieten. Dit geschiedt niet wanneer men alleen maar weet dat men de noodzakelijke dingen kent. Het komt erop aan dat geluk te genieten. En de weg tot de genieting van het geluk is... wat zoudt u zeggen? Wat hebt u voor een antwoord op deze vraag? Er zijn verschillende antwoorden te geven, maar ik zeg op het ogenblik: de weg om van het geluk te genieten, is oprechtheid, oprechtheid voor God, voor zichzelf en in elke verhouding. En nog eens – ik moet nu langzamerhand weer eindigen – als dit nu waar is, en dat wordt van niet één christen, ja zelfs van geen wereldling tegengesproken, als dit nu zo is, dan begrijpt ieder wel dat de woorden van de Heere Jezus die ge in Lukas 13 vindt: “Strijdt om in te gaan, want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan en niet kunnen!” (vs. 24), woorden van betekenis zijn.

Wat ik u nu het laatst gezegd heb, brengt mee dat men strijdt, niet alleen zichzelf veroordeelt, maar strijdt, strijdt van de morgen tot de avond en van de avond tot de morgen. Naarmate dit in ons mag gevonden worden door de genade, door de genadige werking van de Heilige Geest, genieten wij ons geluk, en anders zijn we als iemand die een kapitaal heeft in een of andere safe en hij ziet er nooit naar om. En u begrijpt wel dat er honderden en nog meer teksten zijn in de Schrift die hierop zien.

Verstaat u de dingen niet, dan wordt het hoog tijd dat u ze leert verstaan, want een ogenblik is maar nodig om uw levensdraad af te snijden. U weet het, we hebben het nog maar kortgeleden ondervonden. Een jonge man, in de kracht van zijn leven, die veel deed verwachten... God houdt de adem in en een mens staat voor zijn Rechter.

Amen.

Gebod:

Dat we U danken mochten, Heere, dat we hier nog een ogenblik hebben mogen zijn, en dat U ons deze dingen nog wilde laten horen, dat U in het hart van de prediker gegeven hebt de lust en de bekwaamheid om ze te zeggen, en dat wij ze mochten vernemen.

Laat ons er ons voordeel mee doen. Doe ons de strijd aanbinden, niet voor een ogenblik, maar voor heel ons leven. Laat ons handelen naar de raad van de profeet van de oude dag: Laat ons onze wegen doorzoeken, laat ons klagen vanwege onze zonden, laat ons wederkeren tot de Heere. Beking hebben allen nodig, onbegenadigden en begenadigden, beking, want ook Uw overblijfsel is zover weggezakt. Doe dit inzien.

En als het waar is dat oprecht te zijn de voorwaarde is voor de genieting van het geluk, en dit is waar, doe ons dan oprecht wezen, oprecht leven, oprecht handelen, onze menigvuldige ongerechtigheden en afwijkingen van allerlei aard bekennen, oprecht bekennen. En laat ons, Heere Jezus, U nodig hebben, Uw gerechtigheid. Leer ons door de kracht van Uw Geest het naar Hem te wenden, nu, terwijl daarvoor nog de tijd is, nu, het heden der genade. Leer dit jong en oud. Want hierin ligt ook de kracht van ons leven en de weerstand tegen wat ons anders omver zou werpen.

Amen.

Gezongen: Psalm 119:29 en 30.